

Модуль 2. Один стимул - багато реакцій

Лекція 18. Практичний інтелект, або як змусити рішення працювати?

Всі мої страждання в житті через те, що маю доволі скромний практичний інтелект. Що мають на увазі під практичним інтелектом? Уміння набувати та використовувати неявні знання. Таким знанням властиво:

- Процедурний характер: як зробити?
- Прикладення для конкретних важливих цілей.
- Здобуття, як правило, самостійне.

Зазвичай неявні знання виражаються у вигляді послідовності «якщо, то...» та можуть бути доволі складними. Приміром, якщо треба повідомити босу погані новини та якщо сьогодні ранок понеділка, та якщо вчорашня гра боса у гольф зірвалась через зливу, то краще пізніше повідомити погані новини.

Якби з моїм практичним інтелектом було все гаразд, то я б ніколи не поткнувся б захищати докторську дисертацію в Інститут педагогіки НАПН України. Я був настільки наївним, що вважав самостійний науковий результат достатньою підставою для здобуття наукового ступеня. Мене спіткало жорстоке розчарування. З'ясувалось, що в цій установі потрібні зовсім інші аргументи. Чому мій практичний інтелект виявився таким убогим? Тому що я професійно зростав на історичному факультеті і взірцем корпоративної культури для мене були звичаї наукової корпорації істориків. А я цілком наївно вважав, що це звичаї всіх науковців. За свої ілюзії (низький рівень практичного інтелекту) довелося дорого заплатити поневіряннями довжиною у 5 років із численними розчаруваннями, безпідставними надіями тощо.

Таким чином, навіть для відірваних від жорсткої бізнес-реальності науковців ключем для успіху є неявні знання. Знати всі ходи та виходи набагато важливіше, ніж пам'ятати все те, чого нас навчали в школі. До того ж, ті, хто добре знає, за які мотузки смикати, не завжди були найкращими учнями в школі. Саме в цьому є корінь відомого висловлювання: «Відмінникам

на роду написано працювати під керівництвом трієчників». Деякі трієчники мають надзвичайний практичний інтелект.

Отже, люди з розвинутим практичним інтелектом дізнаються, як працює система та можуть змусити її працювати собі на користь. Людей, які мають розвинутий практичний інтелект, можна схарактеризувати наступним чином:

- уміють набувати неявні знання;
 - розуміють, що неявні знання можуть змінюватися залежно від обставин;
 - використовують неявні знання для вибору, адаптації та формування оточуючого середовища;
- ефективно використовують життєвий досвід: вижимають максимум із можливостей.

Практичний інтелект вважається ключем до успіху в багатьох сферах нашого життя. Проте, найвагоміші досягнення мають ті, у кого видатний практичний інтелект доповнюється ще розвинутим аналітичним та творчим інтелектом. Успішні люди точно знають, коли варто адаптуватися до середовища, а коли слід обирати інші умови. Однак, людей успіху вирізняє те, що вони не слідують традиціям, а самі формують нові традиції.